

Transportstyrelsens föreskrifter om utbildning och kompetens vid utövande av flygtrafikledningstjänst (ATS) inom Försvarmaktens rörliga krigsförband; (konsoliderad elektronisk utgåva)

TSFS 2019:117

Konsoliderad elektronisk
utgåva

LUFTFART

Serie ANS

beslutade den 13 november 2019. Ändringar införda t.o.m. TSFS 2024:70.

Den konsoliderade elektroniska utgåvan kan innehålla fel. Observera därför att det alltid är den tryckta utgåvan som gäller.

Tillämpningsområde

1 § Dessa föreskrifter ska tillämpas av

1. utbildningsorganisationer som utbildar personal för flygtrafikledningstjänst inom Försvarmaktens rörliga krigsförband,
2. flygtrafikledningenheter som utbildar sådan personal, och
3. flygledare som utövar flygtrafikledningstjänst inom Försvarmaktens rörliga krigsförband.

Definitioner

2 § I dessa föreskrifter avses med

<i>behörighet</i>	tillstånd som anger innehavarens befogenhet att utöva flygtrafikledningstjänst inom Försvarmaktens rörliga krigsförband,
<i>flygtrafikledningseenhet</i>	(Air Traffic Services unit, ATS unit) sammanfattande benämning på flygkontrollenhet, flyginformationscentral, AFIS-enhet eller ATS-rapportplats,
<i>flygtrafikledningstjänst</i>	(ATS, Air Traffic Services,) sammanfattande benämning på flyginformations-, alarmerings-, flygrådgivnings- och flygkontrolltjänster,
<i>lokal utbildning</i>	utbildning på flygtrafikledningseenheten som leder till behörighet,
<i>operativ instruktör</i>	(OJTI, on-the-job training instructor) instruktör med <i>behörighet</i> att tillhandahålla utbildning på arbetsplatsen,

<i>SATCO</i>	(Senior ATC Officer) chef för ATS-troppen i ett rörligt krigsförband samt operativt ansvarig för flygsäkerheten vid en flygtrafikledningseenhet,
<i>tillfällig oförmåga</i>	tillstånd när innehavaren av en giltig behörighet och ett giltigt medicinskt intyg under en begränsad tid är förhindrad att utöva flygtrafikledningstjänst,
<i>utbildningsorganisation</i>	en organisation som har certifierats av Transportstyrelsen för att tillhandhålla en eller flera typer av utbildning.

(TSFS 2024:70)

Allmänt för utbildningsorganisationer

3 § En utbildningsorganisation som tillhandahåller utbildning för flygledare som utövar flygtrafikledningstjänst inom Försvarsmaktens rörliga krigsförband ska vara certifierad av Transportstyrelsen enligt Kommissionens förordning (EU) 2015/340 av den 20 februari 2015 om tekniska krav och administrativa förfaranden avseende flygledarcertifikat samt andra certifikat och intyg enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 216/2008, ändring av kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 923/2012 och upphävande av kommissionens förordning (EU) nr 805/2011.

4 § Utbildningsplaner och kursplaner ska vara godkända av Transportstyrelsen och minst vara av den omfattning som framgår av bilagan.

Utbildningsplanerna och kursplanerna ska ses över av organisationen åtminstone en gång vart tredje år.

Utövande av flygtrafikledningstjänst

5 § Flygledare som utövar flygtrafikledningstjänst inom Försvarsmaktens rörliga krigsförband ska ha giltiga lokala behörighetstillägg vid en annan flygtrafikledningseenhet och giltigt medicinskt intyg i enlighet med förordning (EU) 2015/340.

De giltiga lokala behörighetstilläggen vid en annan flygtrafikledningseenhet ska motsvara de behörigheter som ska utövas inom Försvarsmaktens rörliga krigsförband. Behörighet torntjänst motsvaras av ADC, och behörighet för inflygningskontrolltjänst motsvaras av APS.

Flygledare som ska utöva procedurinflygningskontrolltjänst för civil luftfart ska även ha giltiga lokala behörighetstillägg för APP vid en annan flygtrafikledningseenhet. (TSFS 2024:70)

6 § En flygledare under lokal utbildning som ska utöva flygtrafikledningstjänst får endast göra det under överinseende av en operativ instruktör.

Operativ instruktör

7 § För att få utöva befogenheter som operativ instruktör vid flygtrafikledningseenheter inom Försvarsmaktens rörliga krigsförband krävs

1. ett giltigt behörighetstillägg för operativ instruktör, utfärdat i enlighet med förordning (EU) 2015/340, och
2. ett godkännande från SATCO.

Behörigheter

8 § SATCO vid respektive bas ska utfärda och förlänga behörigheter för flygledare.

9 § För att en behörighet att utöva flygtrafikledningstjänst vid Försvarsmaktens rörliga krigsförband ska kunna utfärdas ska en lokal utbildning ha genomförts med godkänt resultat i enlighet med en godkänd utbildningsplan och en godkänd kursplan.

10 § Inför utfärdande eller förlängning av en behörighet ska SATCO bedöma flygledarens teoretiska kunskaper och praktiska färdigheter.

Giltighet

11 § Giltighetstiden för en behörighet får vara högst 36 månader.

Villkor för förlängning och förnyelse av behörighet

12 § För att en behörighet ska kunna förlängas ska flygledaren

1. ha utövat de befogenheter som den behörigheten ger under ett minsta antal timmar vilket ska vara fastställt i kompetenssäkringsprogrammet,
2. under giltighetsperioden för behörigheten ha genomgått repetitionsutbildning i enlighet med kompetenssäkringsprogrammet, och
3. ha fått sin kompetens bedömd i enlighet med kompetenssäkringsprogrammet.

13 § Förnyelse av behörighet ska hanteras som ett utfärdande.

Kompetenssäkringsprogram

14 § Det ska finnas ett kompetenssäkringsprogram vid en flygtrafikledningsenhet inom Försvarsmaktens rörliga krigsförband.

Kompetenssäkringsprogrammet ska vara godkänt av Transportstyrelsen och minst innehålla

1. giltighetstid för behörigheten,
2. det lägsta antalet timmar samt det lägsta antalet genomförda PAR och SRE, under en fastställd tidsperiod på maximalt 12 månader, som krävs för att utöva befogenheterna i behörigheten,
3. förfaranden för de fall då giltighetstiden för flygledarens behörighet har gått ut eller då flygledaren inte uppfyller kraven enligt 2,
4. förfaranden för att bedöma den teoretiska och praktiska kompetensen samt examination av dessa kompetenser,
5. förfaranden för genomförande av teoretisk och praktisk repetitionsutbildning, inklusive nödräning, som är nödvändig för tjänsten,
6. förfaranden för hantering av tillfällig oförmåga,

7. en beskrivning av utbildningspersonalens kvalifikationer, roller och ansvar,
8. en beskrivning av vilken dokumentation som ska bevaras och som är specifik för repetitionsutbildningar och bedömningar, och
9. förfarande och skäl för att se över och ändra kompetenssäkringsprogrammet samt lämna det till Transportstyrelsen.

Dokumentation

15 § Dokumentation från utbildningar och genomförd kompetenssäkring samt en sammanställning av samtliga utfärdade behörigheter ska sparas i 60 månader och på begäran kunna visas upp för Transportstyrelsen.

16 § Vid flygtrafikledningsenheterna ska ett register föras över antalet timmar som varje flygledare har utövat befogenheterna i sina behörigheter och uppgifterna i registret ska, på begäran, kunna lämnas till Transportstyrelsen och certifikatsinnehavaren.

Undantag

17 § Transportstyrelsen får medge undantag från dessa föreskrifter.

TSFS 2019:117

Denna författning träder i kraft den 1 februari 2020.

TSFS 2024:70

Denna författning träder i kraft den 1 december 2024.

Bilaga. Innehåll i utbildningsplaner och kursplaner

Lokal utbildningsplan

Den lokala utbildningsplanen ska åtminstone omfatta följande:

1. Beskrivning av vad utbildningen avser och dess struktur.
2. Beskrivning av genomförande av en kursplan för behörighet.
3. Utbildningsmetoder.
4. Beskrivning av hur anpassning av kursen eller kurserna genomförs för att ta hänsyn till flygledares tidigare erfarenhet.
5. Examinationsförfarande, där godkänt resultat ska vara minst 75 procent av examinationernas maximala poäng.
6. Förfaranden för bedömning.
7. Utbildningspersonalens kvalifikationer, roller och ansvar.
8. Förfarande då en utbildning avbryts i förtid.
9. Fastställande av dokumentation som ska bevaras och som är specifik för den lokala utbildningen.
10. En förteckning över fastställda onormala situationer och nödsituationer som är specifika för varje behörighet.
11. Förfarande och skäl för att se över och ändra den lokala utbildningsplanen samt lämna den till den behöriga myndigheten.

Kursplan för behörighet

En kursplan för behörighet ska omfatta följande:

1. Ämnen, ämnesmål, teman och delteman samt prestationsmål som utbildningen omfattar och som ska genomföras i enlighet med den lokala utbildningsplanen.
2. Förfarande för att uppvisa teoretisk kunskap och förståelse (examination).
3. Förfarande för att uppvisa kompetens och färdighet i moment som inte har förekommit i den operativa miljön och där syntetiskt utbildningshjälpmedel får användas vid utbildning och bedömning.

Repetitionsutbildning

Repetitionsutbildningen ska utformas för att repetera, stärka eller förbättra flygledarnas befintliga kunskaper och färdigheter i syfte att tillhandahålla ett säkert, välordnat och effektivt flygtrafikflöde och ska åtminstone omfatta

1. utbildning om standardförfaranden, med godkänd fraseologi och effektiv kommunikation, och
2. utbildning om onormala situationer och nödsituationer, med godkänd fraseologi och effektiv kommunikation.

En kursplan för repetitionsutbildningskursen ska fastställas, och om ett ämne omfattar repetition av flygledarnas färdigheter ska även prestationsmål utarbetas.

Tilläggsutbildning

Tilläggsutbildningen ska utformas för att ge de kunskaper och färdigheter som är lämpliga i samband med en förändring i den operativa miljön, och ska tillhandahållas när säkerhetsbedömningen av förändringen visar att sådan utbildning behövs.

Tilläggsutbildningskurser ska inbegripa fastställande av

1. lämplig utbildningsmetod och varaktighet för kursen, med hänsyn tagen till förändringens karaktär och omfattning, och
2. examinations- och/eller bedömningsmetoder för tilläggsutbildningen.

Tilläggsutbildning ska tillhandahållas innan flygledare utövar flygtrafikledningstjänst i den förändrade operativa miljön.